

Zpráva Nejvyššího soudu SSR ze dne 19.09.1973, sp. zn. Tpj 46/73, ECLI:CZ:NS:1973:TPJ.46.1973.1

Číslo: 31/1974

Právní věta: I. Inšpektora predajní podniku Potravin y nemožno považovať za verejného činiteľa v zmysle § 89 odst. 8 Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 19.09.1973

Spisová značka: Tpj 46/73

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Zpráva

Hesla: Veřejný činitel

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1974 sb. rozh.

I. Inšpektora predajní podniku Potravin y nemožno považovať za verejného činiteľa v zmysle § 89 odst. 8 Tr. zák.

II. Naproti tomu pracovníkov inšpekcie verejného poriadku národných výborov pri výkone ich úloh treba považovať za verejných činiteľov v zmysle ustanovenia § 89 odst. 8 Tr. zák.

(Zo správy Najvyššieho súdu SSR o výsledkoch previerky a zhodnotení účinnosti postihu páchatel'ov trestných činov proti výkonu právomoci verejného činiteľa - č. [Tpj 46/73.](#))

Podľa ustanovenia § 89 odst. 8 Tr. zák. možno považovať za verejného činiteľa len zodpovedného pracovníka (či už voleného alebo ustanoveného), ktorý sa zúčastňuje takých úloh spoločnosti a štátu, s ktorými je spojená spolu so zodpovednosťou aj právomoc. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu právomocou treba rozumieť najmä oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach občanov a ukladať im úlohy. Okruh právomoci treba zisťovať z právnych predpisov, štatútov národných podnikov, stanov družstevných orgánov a pod.

Inšpektor predajní PR Potravin y môže dozerať na predajne tohto podniku, metodicky ich viesť k plneniu pracovných úloh stanovených podnikovým riaditeľstvom, zisťovať nedostatky a oznamovať ich podnikovému riaditeľstvu, aby mohlo urobiť príslušné opatrenia na ich odstránenie (nariadiť

inventúru, preloženie pracovníka do inej predajne, príp. iné opatrenie). Tomuto orgánu vnútropodnikovej inšpekcie nie je zverené oprávnenie rozhodovať vo vlastnej kompetencii o príslušných opatreniach, resp. o právach a povinnostiach zamestnancov a ukladať im úlohy. Činnosť tohto pracovníka má preto pomocný charakter a z povahy tejto činnosti nemožno vyvodiť, že ide o verejného činiteľa podľa zmyslu ustanovenia § 89 odst. 8 Tr. zák.

Z ustanovenia § 6a Zákona o národných výboroch vyplýva, že národné výbory v obciach a mestách môžu zriaďovať na zabezpečovanie miestnych záležitostí verejného poriadku v rámci svojej pôsobnosti inšpekcie verejného poriadku. Toto ustanovenie (§ 6a odst. 2 cit. zák.) aj rámcovo určuje úlohy pracovníkov inšpekcie tak, že dozerajú na dodržiavanie predpisov na ochranu verejného poriadku, upozorňujú občanov a organizácie na zistené nedostatky a robia opatrenia na ich odstránenie. Pritom sú oprávnení požadovať občanov vysvetlenia potrebné na objasnenie skutočností potrebných na zistenie priestupku a môžu občana predviesť v prípade, ak nemôže hodnoverne preukázať svoju totožnosť.

Podľa nar. vlády SSR č. 18/1972 Zb., /1/ vydaného na základe uvedeného zákona, sú pracovníkom inšpekcie pri výkone úloh podrobne konkretizovaných v § 2 priznané oprávnenia uvedené v § 6 a stanovené povinnosti uvedené v § 7 cit. nar. vlády SSR. Podľa týchto ustanovení pracovníci inšpekcie sú oprávnení vyzvať občana, aby upustil od konania, ktoré narušuje verejný poriadok, napomenúť na mieste občana, ktorý porušil verejný poriadok, vyzvať občana, ktorý hrubým spôsobom narušil verejný poriadok, aby preukázal svoju totožnosť, a ak ju nemôže hodnoverným spôsobom preukázať, sú oprávnení predviesť ho na národný výbor, prípadne na útvar Verejnej bezpečnosti, požadovať od každého vysvetlenia potrebné na zistenie priestupku a ukladať a vyberať v blokovom konaní na základe poverenia ONV, resp. MsNV pokuty za priestupky zistené pri výkone služby. Pracovníci inšpekcie majú okrem iného aj povinnosť zakročiť, ak hrozí škoda a na jej odvrátenie treba vykonať neodkladný zákrok; nemusia tak urobiť, ak im v tom bráni dôležitá okolnosť alebo ak by tým vystavili vážnemu ohrozeniu seba alebo ine osoby. Podľa § 9 odst. 1 cit. nar. vlády SSR je každý povinný uposlúchnuť pokyny a výzvy pracovníkov inšpekcie, ktoré vydajú pri plnení svojich úloh.

Povaha ich úloh na úseku ochrany verejného poriadku, rozsah oprávnení a povinností, najmä ich oprávnenie rozhodovať v naznačených smeroch o právach a povinnostiach občanov a ukladať im úlohy, ukazujú na to, že pracovníkov inšpekcie verejného poriadku národných výborov treba považovať pri výkone ich úloh za verejných činiteľov podľa zmyslu ustanovenia § 89 odst. 8 Tr. zák.

1) V ČSR platí nariadenie vlády ČSR č. 1/1972 Zb.